2025/1430

17.7.2025 г.

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2025/1430 НА СЪВЕТА

от 8 юли 2025 година

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет на ЕИП във връзка с изменение на приложение IV (Енергетика) към Споразумението за ЕИП (RED II)

(текст от значение за ЕИП)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 194, параграф 2 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 2894/94 на Съвета от 28 ноември 1994 г. относно условията за прилагане на Споразумението за Европейското икономическо пространство ([1]), и по-специално член 1, параграф 3 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Споразумението за Европейското икономическо пространство ([2]) (наричано по-нататък „Споразумението за ЕИП“) влезе в сила на 1 януари 1994 г.

(2) В съответствие с член 98 от Споразумението за ЕИП Съвместният комитет на ЕИП може да реши да измени, наред с другото, приложение IV (Енергетика) към Споразумението за ЕИП.

(3) Делегиран регламент (ЕС) 2022/759 на Комисията ([3]) и Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ([4]) следва да бъдат включени в Споразумението за ЕИП.

(4) Няколко разпоредби на Директива (ЕС) 2018/2001 изискват съществени адаптации, отразяващи особеностите на Споразумението за ЕИП и на държавите от ЕАСТ.

(5) Тъй като обвързващата цел на Съюза в областта на енергията от възобновяеми източници не се прилага спрямо държавите от ЕАСТ, целта на Съюза, определена в член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001, не следва да се прилага спрямо държавите от ЕАСТ. Поради това посоченият член е съответно адаптиран. Държавите от ЕАСТ обаче доброволно определиха своите национални индикативни цели за енергията от възобновяеми източници, както е посочено в Декларацията на държавите от ЕАСТ, приложена към решението на Съвместния комитет на ЕИП. Следователно държавите от ЕАСТ не следва да бъдат част от платформата на Съюза за развитие на възобновяемата енергия, нито да участват в статистически прехвърляния с държавите членки. Поради това член 8 от Директива (ЕС) 2018/2001 не следва да се прилага за държавите от ЕАСТ.

(6) Предвид отдалеченото географско местоположение на Исландия и свързаните с това трудности при изчисляването на брутното крайно потребление на енергия във връзка с количеството енергия, потребено от въздухоплаването, за Исландия следва да се прилага същият праг като предвидения за Кипър и Малта в член 7 от Директива (ЕС) 2018/2001.

(7) По отношение на процедурите за издаване на разрешенията, посочени в член 16 от Директива (ЕС) 2018/2001, в решението на Съвместния комитет следва да се вземат предвид конкретните задължения на Норвегия да се консултира с народа саами, така че да се гарантира, че сроковете за издаване на разрешенията, посочени в член 16, параграфи 4, 5 и 6 от Директива (ЕС) 2018/2001, могат да бъдат удължени с до една година.

([1]) ОВ L 305, 30.11.1994 г., стр. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1994/2894/oj.
([2]) ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.
([3]) Делегиран регламент (ЕС) 2022/759 на Комисията от 14 декември 2021 г. за изменение на приложение VII към Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на методиката за изчисляване на количеството енергия от възобновяеми източници, използвана за индивидуално и централно охлаждане (ОВ L 139, 18.5.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/759/oj).
([4]) Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82, , ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj), поправена с ОВ L 311, 25.9.2020 г., стр. 11 и ОВ L 41, 22.2.2022 г., стр. 37).

(8) Държавите от ЕАСТ следва да се съобразят с политиката на Съюза по отношение на съвместното признаване на гаранциите за произход с трети държави, изложена в член 19, параграф 11 от Директива (ЕС) 2018/2001. Съответно те не следва да признават гаранции за произход, издадени от трета държава, освен ако Съюзът не е сключил споразумение с тази трета държава и освен ако не са изпълнени критериите, посочени в цитирания член. Поради това член 19, параграф 11 от Директива (ЕС) 2018/2001 беше съответно адаптиран.

(9) Тъй като Норвегия и Исландия имат висок дял на електроенергия от възобновяеми източници и Норвегия използва тази електроенергия предимно за отопление, докато Исландия покрива своето търсене на топлинна енергия чрез възобновяеми геотермални източници или чрез електроенергия от възобновяеми източници, е целесъобразно да се адаптират методите за изчисляване във връзка с увеличаването на използването на енергия от възобновяеми източници в отоплителните и охладителните инсталации, предвидени в член 23 от Директива (ЕС) 2018/2001.

(10) Освен това понастоящем не е възможно Лихтенщайн да прилага членове 25—31 от Директива (ЕС) 2018/2001 относно енергията от възобновяеми източници в транспортния сектор и изискванията за устойчивост на възобновяемите горива, като се има предвид, че политиката относно горивата се регулира от регионалния съюз на Лихтенщайн с Швейцария. Поради това на Лихтенщайн следва да се предостави временна дерогация, като се има предвид, че в рамките на този регионален съюз Лихтенщайн прилага система за увеличаване на дела на биогоривата въз основа на механизъм за компенсиране на CO_2, при която целта е 23 %, приложима от 2024 г. насам. Дерогацията следва да се прилага само до включването в Споразумението за ЕИП на Директива (ЕС) 2018/2001, изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и Съвета ([5]).

(11) Поради това приложение IV (Енергетика) към Споразумението за ЕИП следва да бъде съответно изменено.

(12) Ето защо позицията на Съюза в рамките на Съвместния комитет на ЕИП следва да се основава на приложения проект на решение,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвместния комитет на ЕИП във връзка с предложеното изменение на приложение IV (Енергетика) към Споразумението за ЕИП, се основава на проекта на решение на Съвместния комитет на ЕИП, приложен към настоящото решение.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила на датата на приемането му.

Съставено в Брюксел на 8 юли 2025 година.

За Съвета

Председател

S. LOSE

([5]) Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета (ОВ L, 2023/2413, 31.10.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

ПРОЕКТ НА

РЕШЕНИЕ НА СЪВМЕСТНИЯ КОМИТЕТ НА ЕИП

№ …

от …

за изменение на приложение IV (Енергетика) към Споразумението за ЕИП

СЪВМЕСТНИЯТ КОМИТЕТ НА ЕИП,

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство (наричано по-нататък „Споразумението за ЕИП“), и по-специално член 98 от него,

като има предвид, че:

(1) Делегиран регламент (ЕС) 2022/759 на Комисията от 14 декември 2021 г. за изменение на приложение VII към Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на методиката за изчисляване на количеството енергия от възобновяеми източници, използвана за индивидуално и централно охлаждане ([1]) следва да бъде включен в Споразумението за ЕИП.

(2) Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници ([2]), поправена с ОВ L 311, 25.9.2020 г., стр. 11 и ОВ L 41, 22.2.2022 г., стр. 37, следва да бъде включена в Споразумението за ЕИП.

(3) С Директива (ЕС) 2018/2001 се отменя Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([3]), която е включена в Споразумението за ЕИП и която следва съответно да бъде заличена от него.

(4) Държавите от ЕАСТ не са част от обвързващата обща цел на Съюза за дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в Съюза през 2030 г. Член 3 от Директива (ЕС) 2018/2001 следва да се прилага за държавите от ЕАСТ, с изключение на разпоредбите в член 3, параграфи 1, 5 и 6 от посочената директива. Вместо това държавите от ЕАСТ следва да определят национални индикативни цели в областта на възобновяемата енергия за 2030 г. и следователно следва да не прилагат член 8 относно платформата на Съюза за развитие на възобновяемата енергия и статистическите прехвърляния. Това не изключва възможността за бъдещи преговори между държавите от ЕАСТ и Съюза по отношение на сътрудничеството във връзка с целите в областта на енергията от възобновяеми източници след 2030 г.

(5) Държавите от ЕАСТ могат да прилагат схеми за подпомагане в съответствие с член 4 от Директива (ЕС) 2018/2001 с цел да постигнат или преизпълнят своите съответни национални индикативни цели в областта на възобновяемата енергия.

(6) В член 7, параграф 5 от Директива (ЕС) 2018/2001 се предвиждат дерогации за Кипър и Малта под формата на по-нисък праг, когато става въпрос за изчисляване на брутното крайно потребление на енергия във връзка с количеството енергия, потребявана във въздухоплаването. Исландия е отдалечен остров, като разстоянията между нея и съседните държави са големи. С оглед на това особено географско положение за Исландия следва да се прилага същият праг, както за Кипър и Малта.

(7) В случаите, когато Норвегия има задължение да се консултира с народа саами, е необходимо да се гарантира, че сроковете за издаване на разрешенията, посочени в член 16, параграфи 4, 5 и 6 от Директива (ЕС) 2018/2001, могат да бъдат удължени с до една година.

(8) Норвегия и Исландия произвеждат висок дял на електроенергия от възобновяеми източници. Норвегия използва предимно електроенергия от възобновяеми източници за отопление, докато Исландия покрива голяма част от своето търсене на топлинна енергия от възобновяеми геотермални източници и използва електроенергия, произведена от възобновяеми енергийни източници, когато геотермалните източници не са налични. Поради това е целесъобразно по отношение на държавите от ЕАСТ да се адаптират методите за изчисляване във връзка с увеличаването на използването на енергия от възобновяеми източници в отоплителните и охладителните инсталации, предвидени в Директива (ЕС) 2018/2001.

([1]) ОВ L 139, 18.5.2022 г., стр. 1.
([2]) ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82.
([3]) ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 16.

(9) С оглед на регионалния съюз на Лихтенщайн с Швейцария, в рамките на който горивата се регулират от швейцарски органи и се доставят от швейцарски субекти, и като се има предвид, че това е единственият източник на доставки на транспортни горива в Лихтенщайн, е целесъобразно да се предвиди временна дерогация във връзка с членове 25—31 от Директива (ЕС) 2018/2001, които предвиждат правила относно енергията от възобновяеми източници в транспортния сектор и правила за устойчивост на възобновяемите горива. Лихтенщайн следва системата на Швейцария за увеличаване на биогоривата въз основа на механизъм за компенсиране на емисиите на CO_2, който е сравним по амбиция с целите за биогоривата от гледна точка на ефекта на заместване и икономии. Емисиите на CO_2 от горива за превозни средства с двигатели с вътрешно горене трябва да бъдат компенсирани чрез мерки на национално и международно равнище. В член 37 от Постановлението на Лихтенщайн за CO_2 (LR 814.065.1) и в членове 9 и 10 от Закона за CO_2 (LR 814.065) се предвижда, че от 2024 г. нататък 23 % от емисиите на CO_2 трябва да бъдат компенсирани. Тази дерогация следва да се прилага за Директива (ЕС) 2018/2001, в редакцията в сила преди изменението с Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. ([4]). Дерогацията е строго ограничена във времето и следва да се прилага само до постигането на съгласие относно включването в Споразумението за ЕИП на Директива (ЕС) 2018/2001, изменена с Директива (ЕС) 2023/2413. Съгласието следва да се счита за постигнато с включването в Споразумението за ЕИП на Директива (ЕС) 2018/2001, изменена с Директива (ЕС) 2023/2413.

(10) Лихтенщайн се ползва от освобождаване по Регламент (ЕО) № 1099/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно статистиката за енергийния сектор ([5]), тъй като не е в състояние да предостави първоначални данни за „първичното потребление на енергия“ или „крайното потребление на енергия“. Лихтенщайн може да преформатира националните статистически данни в данни за първичното потребление на енергия и крайното потребление на енергия, когато това се изисква съгласно Директива (ЕС) 2018/2001.

(11) Поради това приложение IV към Споразумението за ЕИП следва да бъде съответно изменено,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Текстът в точка 41 (Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета) от приложение IV към Споразумението за ЕИП се заменя със следното:

„**32018 L 2001**: Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82, поправена с ОВ L 311, 25.9.2020 г., стр. 11 и ОВ L 41, 22.2.2022 г., стр. 37), изменена със:

— **32022 R 0759**: Делегиран регламент (ЕС) 2022/759 на Комисията от 14 декември 2021 г. (ОВ L 139, 18.5.2022 г., стр. 1).

Решенията за признаване на доброволни схеми за доказване на спазването на критериите за устойчивост съгласно директиви 98/70/ЕО и (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета са посочени в глава XVII от приложение II.

За целите на настоящото споразумение разпоредбите на посочената директива се четат със следните адаптации:

а) Член 3, параграфи 1, 5 и 6, член 5, параграфи 4 и 5 и член 8 не се прилагат към държавите от ЕАСТ.

б) В член 3:

i) в параграф 2 се добавя следната алинея:

„Всяка държава от ЕАСТ определя национална индикативна цел в областта на възобновяемата енергия, изразена като дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия през 2030 г., като част от съответния си интегриран национален план в областта на енергетиката и климата в съответствие с членове 3—5 и членове 9—14 от Регламент (ЕС) 2018/1999. При изготвянето на проектите на интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата държавите от ЕАСТ могат да вземат предвид формулата, съдържаща се в приложение II към посочения регламент.“

ii) в параграф 4 се добавя следната алинея:

„От 1 януари 2026 г. делът на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия на всяка държава от ЕАСТ трябва да е не по-малък от базовия дял, посочен в третата колона на таблицата в част А от приложение I. Държавите от ЕАСТ предприемат необходимите мерки за спазването на този базов дял.“

([4]) ОВ L, 2023/2413, 31.10.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj.
([5]) ОВ L 304, 14.11.2008 г., стр. 1.

в) В член 4:

i) в параграф 1 се добавя следното изречение:

„За да могат държавите от ЕАСТ да постигнат или превишат съответните си национални индикативни цели в областта на възобновяемата енергия, определени в член 3, параграф 2 от посочената директива, държавите от ЕАСТ могат да прилагат схеми за подпомагане.“

ii) в параграф 3 думите „приложимото право на Съюза относно вътрешния пазар на електрическа енергия“ се заменят с думите „законодателството относно вътрешния пазар на електрическа енергия, приложимо съгласно Споразумението за ЕИП“.

г) В член 5, параграф 2 думите „правото на Съюза за вътрешния пазар на електрическа енергия“ се заменят с думите „законодателството за вътрешния пазар на електрическа енергия, приложимо съгласно Споразумението за ЕИП“.

д) В член 4, параграф 9, член 6, параграф 1, член 21, параграф 7 и член 22, параграф 7 думите „членове 107 и 108 ДФЕС“ се заменят с „членове 61 и 62 от Споразумението за ЕИП“.

е) В член 7, параграф 5, трета алинея след думата „Кипър“ се вмъква думата „„Исландия“.

ж) В член 16, параграфи 4 и 5 след думите „изключителни обстоятелства“ се вмъкват думите „или когато Норвегия има задължение да се консултира с народа саами“.

з) В член 16, параграф 6 след думата „инсталацията“ се вмъкват думите „или когато Норвегия има задължение да се консултира с народа саами“.

и) В член 19, параграф 11 се добавят следните алинеи:

„Държавите от ЕАСТ не трябва да признават гаранции за произход, издадени от трета държава, освен ако Съюзът не е сключил с тази трета държава споразумение за съвместно признаване на гаранции за произход, издадени съответно в Съюза и от съпоставими системи в тази трета държава, и само в случаите на пряк внос или износ на енергия.

Държавите от ЕАСТ се стремят да сключат споразуменията, посочени в първа алинея.“

й) В член 19, параграф 12 и член 36, параграф 3 думите „правото на Съюза“ се заменят с думите „[със] Споразумението за ЕИП“.

к) В член 20, параграф 3 след думите „целта на Съюза, определена в член 3, параграф 1 от посочената директива“ се вмъкват думите „или, по отношение на държавите от ЕАСТ, тяхната национална индикативна цел в областта на възобновяемата енергия, определена в съответствие с член 3, параграф 2“.

л) В член 23, параграф 1 думите „и изчислено съгласно методологията, предвидено в член 7, без да се засяга параграф 2 от настоящия член“ не се прилагат за държавите от ЕАСТ.

м) В член 23, параграф 2, буква б) след думите „годишно увеличение“ се вмъкват думите „или, по отношение на държавите от ЕАСТ, с дял на енергията от възобновяеми източници, включително електрическа енергия от възобновяеми източници, използвана в отоплението и охлаждането, над 60 %, могат да смятат този дял като отговарящ на условията за годишно увеличение“.

н) В член 29, параграф 1, буква а) думите „отчитане като принос за постигане на установената в член 3, параграф 1 цел на Съюза и“ не се прилагат за държавите от ЕАСТ.

о) Членове 25—31 не се прилагат за Лихтенщайн до включването в Споразумението за ЕИП на Директива (ЕС) 2018/2001, изменена с Директива (ЕС) 2023/2413.

п) В таблицата в точка А от приложение I се добавя следното:

	Дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия, 2005 г. (S_{2005})	Цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия, 2020 г. (S_{2020})
„Исландия	55,0 %	64 %
Норвегия	58,2 %	67,5 %
Лихтенщайн	7 %	24 %“

р) В приложение IV, параграф 6, букви б), в) и г) думите „национално право и правото на Съюза“ се заменят с „национално право и законодателството, приложимо съгласно Споразумението за ЕИП“.“

Член 2

Текстовете на Делегиран регламент (ЕС) 2022/759 и на Директива (ЕС) 2018/2001, поправена с ОВ L 311, 25.9.2020 г., стр. 11 и ОВ L 41, 22.2.2022 г., стр. 37, на исландски и норвежки език, които ще бъдат публикувани в притурката за ЕИП към *Официален вестник на Европейския съюз*, са автентични.

Член 3

Настоящото решение влиза в сила на …., при условие че са внесени всички нотификации, предвидени в член 103, параграф 1 от Споразумението за ЕИП (*).

Член 4

Настоящото решение се публикува в раздела за ЕИП и в притурката за ЕИП към *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в …на

За Съвместния комитет на ЕИП

Председател

Секретари

на Съвместния комитет на ЕИП

(*) [Без отбелязани конституционни изисквания.] [С отбелязани конституционни изисквания.]

Декларация на държавите от ЕАСТ към Решение № …/…

за включване на Регламент (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета в Споразумението

[за приемане заедно с решението и за публикуване в ОВ]

С включването на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета в Споразумението за ЕИП се разширява общата регулаторна рамка за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници, така че да включва и държавите от ЕАСТ. Държавите от ЕАСТ не са част от водещата цел на ЕС в областта на енергията от възобновяеми източници. Държавите от ЕАСТ обаче са определили следните съответни индикативни национални цели в областта на енергията от възобновяеми източници:

— Исландия е определила национална индикативна цел в областта на възобновяемата енергия, изразена като дял на възобновяемата енергия в брутното крайно потребление на енергия, от 80 % през 2030 г. Националната цел на Исландия за възобновяеми енергийни източници се основава на анализа и прогнозата на Исландската агенция за околна среда и енергетика (UOS) за 2030 г. Секторите за производство на електроенергия и отопление в Исландия се основават на 100 % енергия от възобновяеми източници на водна и геотермална енергия. Индикативната цел на Исландия за енергия от възобновяеми източници за 2030 г. е с шестнадесет процентни пункта по-висока от националната цел за дела на възобновяемата енергия в брутното крайно потребление на енергия през 2020 г.

— На 6 ноември 2020 г. парламентът на Лихтенщайн (Landtag) прие своята енергийна стратегия за 2030 г., като определи национална цел от 30 % за дела на енергията от възобновяеми източници. Тази цел се постига по следния начин: приблизително 17 % от местни възобновяеми енергийни източници (предимно фотоволтаични и, когато е възможно, вятърна енергия и, в по-малък мащаб, биомаса) и приблизително 13 % от енергия от вносни възобновяеми източници (горива на основата на електроенергия, водород от възобновяеми източници). Ежегодно се докладва относно постигането на целите (като част от мониторингов доклад на вниманието на парламента на Лихтенщайн).

— Норвегия е определила национална индикативна цел в областта на възобновяемата енергия, изразена като дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия, от 77,5 % през 2030 г. Националната цел на Норвегия за енергия от възобновяеми източници се основава на анализа и прогнозите на Норвежката агенция по енергетика (NVE) към 2030 г. и на вътрешните оценки, извършени от норвежкото Министерство на енергетиката. Отправната точка на Норвегия е много висока, тъй като Норвегия е пионер в областта на енергията от възобновяеми източници. Същевременно това означава, че вече се използват най-ефективните от гледна точка на разходите и леснодостъпни мерки. Индикативната цел на Норвегия за енергия от възобновяеми източници за 2030 г. е с десет процентни пункта по-висока от националната цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия от 67,5 % през 2020 г.